

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvenčni pošiljanje iz dneva po praznicih, ter veja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 20 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dajake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se osnanilo enkrat tiski, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiski.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vrădajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnost, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne roči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naša beseda po deželnem zboru kranjskem.

I.

V zadnjej številki smo dokončali poročanje o sejah kranjskega deželnega zbora, na drobno in natančno kakor nij bilo v nobednem drugem časopisu. Naj se denes ozremo na celo zasedanje in njegov občni vtis nazaj.

In tu moramo reči, da nemamo tolikanj uzroka nezadovoljni biti, nego bi mislil kdo po tem, ko se je lani posrečilo zastopnikom 30.000 Nemcev v manjšino potisniti zastopnike 430.000 Slovencev.

Temveč iz te naše narodne manjšine je letos donel skoro ves bolj odločen, ves bolj slovanski glas, nego prej iz večine.

Čut trpljene krvice se je izrazil iz ust naših poslancev v krepkih, protivno nam stranko moralično uničujočih govornih udarcib.

Jasnim dokazom o terorizmu na neodvisne menj zavedne, in odvisne zavedne volilce nasproti, niso znali nemškutarji kaj odgovoriti. Vestenecki in Hočevarji in dr. so morali v lice slišati tako debele, da je vsak človek čudil se, kako kožo imajo ti ljudje, da se jih nič ne prime. —

Nemškatarska stranka je imela sicer večino, ali sedela je ves čas na obtožnej klopi.

In še zagovarjala se je slabo. Ko bi ne imela starega renegata Dežmana, kateri se je pa, kakor se je letos videlo, uže silno upéhal in oslabel, predstavljala bi bila še žalostnejša figura, kajti narastaja nema nobenega, ker njeni „homines novi“ kakor Kecel, dr. Deu, baron Taufferer, Hočevar, so se izkazali samo kot velika duševna revščina.

A mi moremo z novimi svojimi močmi povsem zadovoljni biti, kakor so pazljivi bralci iz naših poročil razvideli. S Svetcem, dr. Vošnjakom, Navratilom (ki je bil drugo polovico zasedanja žalibog zadržan udeležiti se), Pfeiferjem, Klunom, in dr. sta dobila uže prejšnja vedna govornika naše stranke, dr. Bleiweis in dr. Zarnik večše in izjurjene, pa pogumne in vedno pripravljene parlamentarne bojevnike.

Ravno tako kar se politične discipline tiče, narodna stranka zdaj presega nemškatarsko večino. Vsi narodni so bili složni in odločni, — a o naših protivnikih je reklo jeden izmej samih nemškatarskih poslancev resnično in karakteristično besedo: „če federalistična vlada pride, in bode vam Slovencem prijazna, niti vam zpora razpuščati nij treba, doboste brez tega večino. In ker nam je do večine jako malo glasov treba, in ker svoje „Papenhajmce“ tudi na onej strani dobro poznamo — mi smo bili na pr. parkrat o tajnih klubovih sklepih dve uri po njih zvršenji uže podučeni, — menimo, da je mož prav obsodil svojo stranko.

Bog ve, kaj so si obetali nemškutarji od te večine! Bombastično so v svojem organu na boben bili, in se napihavali kakor sam sv. Nápuh. Ali kaj je bil konec? Moralični „kacenjamer“, kajti niti braniti se niso smeli, kakor jih je srbelo, ker — skrbljeno je bilo tudi za mrzli „tuš“ na njihovo jézico.

Kar se tiče rezultatov njih sklepanja: žetev nij velika. Razen navadnih materialnih stvari, katere so rešili tako, kakor jih je prej reševala narodna stranka (ker bolje se nedajo, kakor je Kaltenegger sam priznal),

imamo tu novo šolsko postavo, ki jemlje ljudstvu jeden del avtonomne pravice. No, da, tudi ko bi vlada to postavo potrdila. Mar miliško nemškutarji, da so s to postavo narodnej stranki res toliko škodovali? Njiso, k večjemu so sebi, mi se je ne bojimo nič.

* Odtegnili so več kot polovico podpore iz gledališkega fonda za slovensko gledališče, a za nemško so vse dovolili. Vsled tega menda letos ne bomo v gledališči redno igrali, ali škode za našo narodno bodočnost nam tudi ne bo. Skrbeli bomo mej tem za razširjenje dramatične literature in repertoira, pa izgled, ki ste nam ga dali, hočemo si lepo zapomniti, ker vemo, da kmalu zopet naš čas pride.

Sicer so se čudno podvzavali zagotavljati, da se jezikove ravnopravnosti novi deželnini odbor ne bode dotikal. Mi vemo, kaj imamo na oblube od te strani držati. Pa — trajne škode narod naš tudi iz tega ne bi imel, če mu se bi še oni mali del „ravnopravnosti“, kar je ostane v deželnem uradovanju, odvzelo. Kajti za dolgo itak ne bo, naš narod je uže preveč vzbujen.

Iz Bosne in Hercegovine.

Iz cesarjeve kancelije je šel oberstlejt-nant Pohl v Sarajevo. On prinaša Filipoviču cesarjevo lastnoročno pismo, in mnogo ordnov za generale in štabne oficirje. To je dokaz, kako so oni lagali, ki so pripovedovali, da bode Filipovič iz Bosne poklican.

„P. L.“ poroča, da bode novembra meseca še cela vrsta oficirjev odlikovanih.

Iz Sarajeva se 27. oktobra telegrafira: Še le denes zjutraj (namesto 20. oktobra, kajkor se je prej reklo) je 6. infanterijska divi-

Listek.

Slovenskim pevcem!

Pevci poznate naše pesni, poznate ono krasno milobo slovenskega mol-a, ki iz pesnij naših skladateljev veje!

Slovenci smo tako ubogo ljudstvo, ali z našimi melodijami smemo se z marsikaterim bogatim narodom meriti.

Nasprotniki naši zasmehujejo našo malo literaturo, nasprotniki naši se rogajo našim še majhenim duševnim izdelkom; na velike literature naših sosedov kažejo, in s to izposojeno bliščobo hoté zatemniti naš boj za večje izobraženje. Ali naš Jenko, naša Ipavca, naš Nedved jim sapo zaprejo, — tu umolknejo, in priznati morajo, da so slovenske melodije tako lepe, kakor mesečna poletna noč nad Bleškim jezerom.

Prav surovi ljudje morajo biti, kojim na-pivi naših mojstrov src ne ganejo, kojim melodije iz pris naroda našega ne bi do-

padale. — Kdor naše delo za prebujenje naroda do samosvestnega življenja motri, videl bo, da mej glavnimi motori tega gibanja dela naš kompoziter, kateri nareja pesniškim besedam peruti — melodije. Simon Jenko pelje besede „Na preja“; vpljiva ta pesen na marsikaterega bralca, ali pozgubila bi se nemara v spominu bralca; — poglejmo pa Davorina Jenka v sredi svojih pevcev, ki ono pesen popevajo, katera nosi naše ime po celem slovanskem, rekli bi skoraj, po celem omikanem svetu, oni velikanski spev „Na prej“, slovensko marzeljezo, ki mase vzbuja, in naši smo pomen, ki ga naš kompoziter glede izbuje naroda ima. Vzemimo ono ljubko pesen Preširnovo „Pod oknom“; pesen je res iz srca k srcu peta, in tako milo slehernemu človeku srce boža; vendar le enkrat jo navadno bralec bere in če jo večkrat, zmirom mu nij enaka duševna dispozicija — in pesen nema onega vpljiva nanj, kakor tedaj, ko rahlo zadoni melodija Fleischmanova. Bodí še tako odtujen človek, ta pesen, ta melodija ga

dela mehkega, doma se čuti, doma v mladostnih prvih časih hojeva mej svojci, vzemši morebiti dogodaj iz te mladosti, ko je to pesen prepevaje hodil k dekletu v vas.

„Unter der töne kunst schwilit das meer unserer herzen auf, wie unter dem monde die fluth“, — so resnične besede, in resnične tudi če jih zasledujemo v razvijanji Slovenstva.

Naši kompoziterji, kakor pevci nemajo gmotne plače za svoje umotvore, za božjo plačo delajo. Ko živijo, se malokdo spominja mož, katerih ženjalni duh jim je tako srčno ljube urice pripravil; po kompoziterju malokdo poslušalcev vpraša, malokdo se briga zanj, in nij mu mar za to, ako so mu siti ali lačni dnovi; in ko umrje, se v prvem času tako malo ljudij spominja moža, v katerem so nekdaj tako krasne melodije živele. — Ti pevec pa, ki si se učil melodij, ti, ki si zasledoval dalj časa lepoto kake melodije, ter iskal pravi duh kompozije, ti si se dobro seznanil s kompoziterjem, ti tudi klobuk sna-

zija fml. Tege thof iz Sarajeva s 47. reservnim polkom Hartung izmarširala na vrnitev domov v Gradec.

Fzm. Filipovič je pri odhodu te vojske iz Sarajeva izdal navdušeno vojno povelje, in spremil odpotuječe vojake z vso generaliteto jedno uro daleč.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. oktobra

Državni zbor je s 142 glasi proti 79 glasov sklenil postaviti odbor 18 udov, ki bode imel do 2. novembra poročati o poslanji adrese na cesarja. Zoper to so glasovali Poijaki, Hohenwartova stranka, en del centra. Zbornica je volila adresni odbor in sklenila, da bode v četrtek volila delegacije.

Ustavoverna stranka je v nekako čudnem razpadanju. „Klub levice“, zrno dozdanje vladne ustavoverne stranke, razpalje. Več kot dvajset udov je izstopilo, namreč Giskra, Beer, Dumba, Neuwirth, Hallwisch, Mayer, Fürst, Seidemann, Neumann, Köpl, Plank, Peez in Haase. Tudi Herbst je izstopil, pa posebej, in bodo še drugi. Uzrok te secesije nij prav jasen. Herbst je baje hud, ker se večina udov nij hotela udeležiti klubovih sej, ko se je ugibalo o Pretisovem ministerstvu. Izstopili se bodo dali vpisati v novi napredni klub.

Andrassyja brani nek dopisnik v Bismarkovej „Nord. Allg. Ztg.“, češ, da se je še preveč oziral na parlamente. Dopis konča s tem, da pravi, da je Avstrija morala Bosno okupirati, če nij hotela odreči se svojemu položenju kot velevlast.

Vnanje države.

Celega sveta novine so polne poročil o vstaji **Bolgarov** v Macedoniji. Dunajska ministerska neposredna novinarska „Wiener Abendpost“ daje tej bolgarskej vstaji evropsko važnost, in hoče menda s tem namigniti, kako potreba nam je bilo Bosno zasesti. Angleži in turkoljubi vpijejo na Rusa, češ, da le on je vse podkupil in macedonskim Bolgarom orožje dal. Čudno! Ko je Iani Ignatiev bil naredil san Štefanski mir in tudi macedonske Bolgare k Bolgariji pridružiti hotel, — vpili so angleški in nemški listi, da Bolgarov v Macedoniji niti nij, temuč da so tam le Turki, Grki, Cincari itd. Zakaj jim torej zdaj vstaja Bolgarov tam toliko preglavice dela, če jih nij? V pol leta se menda vendar niso tako brž zaredili, da bi jih kar na en mah 20.000 za orožje zgrabili?

Iz **Londona** se javlja, da angleški ministri zarad afganistanskega vprašanja niso

meš pred možem, katerega notranje življenje učè in pevši njegova dela.

Narava se spravlja počivat, in ven na grobove naših ljubih bomo hodili z venci spomina v rokah. Vi pevci boste tu in tam na grobovih se vstavili, ter Riharjevo prekrasno: „Jamico tiko“ ali Jenkov otožni „Blagor mu“ peli. Tuga, ki v vsakem akordu teh pesnij žaluje in joče, polastila se bode tudi vas. Tedaj poglejte okolo, če ne vidite morda kakove gomile, ki vam krije, pevcem vam, tako ljube prijatelje! — Dva mlada moža, pevci, zasula je pred kratkim neusmiljena lopata; tako čista vrela melodij bili sti njiju sreci! In marsikatero lepo pesen teh pojete zdaj, ko sta nam mrtva. Menim — Hajdriha in Kocijančiča.

Mi zdajšnji pevci gremo jedenkrat tudi za njima, ali za nami pridejo drugi pevci, in ti drugi pevci bodo tudi peli melodije Hajdrihove in Kocijančičeve; — ali kako bo žalostno, če ti pevci ne bodo vedeli, kje domovina ta dva zvesta jej ženija v prahu krani. —

jedinih mislij. Jedni hote vojsko precej, drugi žele dogovarjati se z emirom, ki je poročil, da bode do zadnjega moža branili se.

Na **Nemškem** pišejo, da bodo stare postave zoper oderuhe zopet vpeljali; smelo se bode jemati le 6 od 100 obresti, in oderuške kupčije in pogodbe ne bodo civilno pravne veljave imele.

Sicer pa cvete nemška svoboda naprej. Vladni list poroča 28. t. m., da so bila zaprta socialistovska društva: na Saksonskem pet, v Braunschweigu dve, na Westfalskem štiri, na Badenskem jedno, dalje v Meklenburgu jeden časnik, v Badnu jeden, na Saksnem dva časnika prepovedana.

Mej **Svedijo** in Norvegio, kateri ste v dualistični razmeri mej soboj kakor Avstrija in Ogerska, se je vnel tudi prepir. Norvegi se pritožujejo da švedska vlada njih ustavo in samostalnost škodovati hoče in hudo agitira proti ministerstvu Stangovemu.

Dopisi.

Iz Konjic 28. oktobra [Izv. dop.]

Akoravno smo v pretečenih pustnih časih mnogovrstnih veselic doživeli, in se prav dobro zabavljali, vendar letošnja jesen vse veselje presega, koje vsled dobrega branja in sladke vinske kapljice uživamo. Letošnje vino se more uvrstiti glede kvantitete in kvalitete najboljšemu od leta 1858. Sodov nam manjka, in neki kmetje so bili prisiljeni hrušivec, in jabolčnik, katerega imamo obilno, izpuščati, samo da sode morejo z vinom napolniti. Cena mu je po svojej izvrstnosti od 12 gold. do 20 gold., črnina pa se bo prodala po 25 do 40 goldinarjev polovnjak.

Konjičani praznujejo trgatev kot najlepši del leta. Sosed soseda k gorici povabi, bogatini pa, kakor Brezinger, Stanzer, Walland pa po starej navadi po trgu nazuanjajo, da je vsakemu, ki le hoče, dovoljeno v gorico priti. Da se tak gostoljuben poziv od mnogo obrtnikov in rokodelcev rad usliši, se samo ob sebi razumeje, tem bolj ker pri takih okoliščinah varčnost se ne pozna. Mize se upogibajo pod kipi pečenk, puranov, kapunov, krač, pleč in potic. Le dobra starina in butelje se pijejo, prepeva se tudi, pa žalibog, da se le preveč nemške pesni čujejo, ker naši učitelji več za nemščino nego za slovenske pesni marajo.

Da neki iz gostov pregloboko v kozarc gledajo, in da potem noge omagujejo, se mora zarad redkosti takih pojedin vsacemu odpuštit.

Vi pevci ste najboljši kvass vsake družbe; če kdo, tak vi, stiskavo roko poslušalca odprete; vi vse tako vesele delate, in v vašej ljubej družbi se ne ozira človek na slabe čase. — Vi ste aranžerji veselic; za šolo, za uboge in za druge, Bog si ga vedi za kakе namene ste napravljali uže veselice; marsikateri goldinar ste vi s svojimi grli izvabili iz žepov; — ali za tiste, brez katerih bi ne mogli ničesa storiti, storili ste dozdaj malo ali nič.

Hajdrih in Kocijančič sta nedavno umrli; njuno delo jima nij donašalo premoženja, katero bi zapuščino njuno sposobilo, da se jima nagrobna spomenika iz nje postavita.

Pevci slovenski, nečem vam načrta delati kakoj velikej reči; samo 100 goldinarjev dobimo vkup in postavimo majhena spomenika na gomili: Hajdrihu v Ljubljani in Kocijančiču v Kanalu. — Častimo se s tem, delamo pa tudi čast našemu ljudstvu, o katerem naj se jedenkrat reče, da je v prvej dobi svojega proučenja častilo mane onih mož, ki so ga dravili, budili, klicali k življenju.

Iz Šaleške doline na slov. Štajerskem 27. okt. [Izv. dop.] Naša dolinka, če prav majhena, je pa skozi in skozi lepa in rodovitna. Tukaj se nahaja vsakovrstnega ovočja (sadja), žita, sočiva in tudi prav mnogo vinogradov. Če je le količaj kmetič, uže ima tudi nekoliko vinograda. Z eno besedo: tukajšnji prebivalci pridelejo vsega, česar potrebujemo, in če je letina dobra, lehko nekoliko pridekrov tudi prodajo. Letos je pa pri nas hvala Bogu vsega obilo, samo en Škalski kot od toče zadet, nema zadnjih pridekrov čisto nič: ne sadja, ne vina in ne ajde. Drugod celo še več nego smo pričakovali: vsi poljski pridekri, sadje in vinogradi so se nepričakovano dobro obnesli. Vinske kapljice je toliko, da navadni ljudje nemajo dosti posode, da bi jo hranili. Tudi tako zvanega „tolka“, jabolčnika in hruševca je vse polno. Vsled tega tukaj cena vina jako pada. Polovnjak je uže zdaj na 15 goldinarjev padel, pa bo še bolj. menj tem, ko so druga leta polovnjak od 24—30 gld. plačevali. Letošnja kaplica bo pa tudi dobrat; le škoda, da se tukajšnje ljudstvo vse skozi rado starega kopita drži, in na zboljševanje vinogradov in sadnih dreves malo gleda. Koliko več bi drevesa in trte koristile!

Bleweisovo 70letnico bodo tudi tukajšnji še ostali narodnjaci na dostenj še ne prav določen način obhajali. Drugokrat o tem načančejše.

Iz Grada 24. oktobra. [Izv. dop.] (Šolstvo v štajerskem deželnem zboru.) „Slovenski Narod“ je priobčeval nekatere zadeve iz našega deželnega zбора, ki tudi Slovence zanimajo; glede šolstva je omenjal posebno g. Kukovčev predlog zastran slovenskih šolskih knjig in učnih sredstev. Utegnejo pa „Narodove“ čitalje zanimati še druge zadeve o šolstvu, ki so se letos obravnavale v Gradcu. Jedna je zadevala osemletno šolsko dobo, katero so hoteli poslanci konservativne stranke in Slovenci v šestletno znižati. Za šolnika in nešolnika so bile debate o tem predmetu zanimive. Jaz moram poželiti konservativce, kajti njim gre zasluga, da so s svojo doslednostjo v borbi zoper osemletno šolsko dobo liberalne poslanke naklonili na pametno, zmerno mišljenje, da so poslednje opozorili na v tej reči večkrat napačno postopanje nečih organov. — Kdor mladim ne privoči omike, kdor ne pospešuje šolskega obiskovanja, ta nij prijatelj izobraženega človeštva, tega ne moremo k inteligenčnim, humannim ljudem prištevati. Kdor pa nasproti kmetsko dekle, kmetskega dečka ubozih staršev, otroka slabo talentiranega sili skozi osem let v jednorazredno šolo, tega ne moremo imenovati razumnega človeka. Taki omikani prenapetneži pa so se bili prikazali v nekaterih novodobnih učiteljih. Liberalni poslanci štajerski so letos poudarjali v tem šolskem vprašanju srednjo pot. Obligatno šolsko dobo brezpogojno znižati na 6 let jim z ozirom na potrebno mladinsko izobraževanje nij kazalo, kajti uže šolske postave pred sto leti so terjale sedemletno šolsko obiskovanje. Oni so si mislili: Kaj naj deček, dovršivši 12. leto, v zimi doma počne? Za delo nij še, k učenju naj bi ga pa tudi nihče siliti ne smel? Ne, to ne gre. Obligatna osemletna šolska doba naj ostane, a po § 13 ministrskega ukaza od 20. avgusta leta 1870 naj se mladina v 13. in 14. letu po leti šolskega obiskovanja opraviča. Tako se je tudi sklenilo z naročilom do vlade, naj se po tem šolske gospoške

ravnajo. Jednak sklep je bil narejen tudi v moravskem deželnem zboru, kjer je bil poslanec Fux v zadevi osemletne šolske dobe govoril prav pameten govor, česar jedro je bilo to, da naj se zdaj, dokler so gospodarske, finančne, politične in narodne razmere v Avstriji tako žalostne, ljudstvo po § 13 (ministerski ukaz od 20. avgusta leta 1870) opravišča nekoliko osemletne šolske dobe.

V Štajerskem deželnem zboru je bila razen omenjene predmeta še ena interesantna šolska stvar. Vlada je bila namreč novo postavo o šolskem nadzorstvu predložila. Po tej novej postavi bi bila zlasti, kakor se glasi poročilo učnega odseka, neka centralizacija vso moč nad šolstvom pridobila, a ljudstvu in učiteljstvu naj bi se pa še mala sedanja avtonomija odvzela. Po tem načrtu bi se bilo na Štajerskem s krajnimi šolski sveti tako postopalo, kakor je bilo v kranjskem deželnem šolskem svetu po Vesteneckovem predlogu skleneno. Udj e krajnega šolskega sveta naj bi bili nekakovšni izvrševalci, katere se sme poljubno odstaviti, kaznovati, komandirati itd. Okrajni šolski sveti naj bi dobili naslove c. kr., namestnik predsednika (c. kr. glavarja) naj bi bil njegov uradni namestnik, tedaj komisar, koncepist ali praktikant. Okrajni šolski sveti naj bi bili za celo glavarstvo, a okrajni zastopi naj bi samo po 1 zastopniku poslali v nje. Zavoljo tega je pa učni odbor nasvetoval zbornici, naj se ta predlog ne sprejme. Da se je pa vlada temu odtegnila da bi bil njen predlog padel, preklical je sam namestnik ta vladni predlog, torej nij bil došel v javno sejo, kar je obžaloval marsikateri poslanec, ki je mislil spregovoriti krepko besedo o sedanjem šolskem stanju.

Iz Trsta 29. okt. [Izv. dopis.] Tukajšnji lokalni laški listi, posebno "Indipendent" niso včeraj ničesa omenili, kot malosti, da so taboriti "živio" kričali itd. Denes pa jih jako po črevah grize. Nij jim po godu, da Slovenci terjamo slovenske šole. Udrihajo po svojej navadi surovo oznanjujoči, da je naš jezik neizobražen, da nemamo omike, in tako dalje. Sodijo ti Lahi o našem jeziku, ki ga niti ne poznamo, kakor slepec o barvah. To je tako tudi laška impertinentnost. Jezi jih, da so se drznili slovenski okoličani po Trstu z zastavami iti in "živio" kričati. V vsem togotnem članku "Indipendent" gleda strah iz mej vrstic, da mi Slovenci vendar dominiramo svojo slovensko primorsko zemljo, ter da smo ravno ta dan pokazali Lahom pred nosom in očitno, da smo mi gospodarji obale morske, in da se ne zmenimo za izdajsko laške podkuljene namere.

Naši Lahoni se tolažijo, da niso okoličani, ki to napravljajo, ampak le tisti predni "Ljubljanač". S tem hočejo na Laškem dokazati, in laž po konci držati, da je vse italijansko tu ob morji, in da bi Italijane z odprtimi rokami sprejeli. Ali sprejeli bi jih res z odprtimi rokami, pa — ne s praznimi! Naj le pridejo, junaci Kustoce in Visa, v istini nov zemljevid Italiji z našo domovino delat, zvedeli bodo, da imamo dober rokopis za po laškem hrbtn.

Naši laški listi opozorujejo, kako je bilo pred desetimi leti. Ali naj izvedo, da časi se spominjajo, in se je tudi uže toliko izpremenilo, da nas ne vstraši nobena stvar več. Mi dobro poznamo, kdo ima strah. Sicer pa smo Slovenci odkritosrčni, in nemamo lastnosti, s katero se le laškska stranka ponaša, nam-

reč se zavratnostjo najnižje vrste, petarde poglatati. Pokažite obraze. Zakaj niste na tabor prišli, junaški apostoli, "Italije irredente?"

Dolinski tabor je toliko koristil, da se danes še ne da preračunati; najbolje pa je to, da smo Slovenci pokazali, da smo gospodarji južnih adrijanskih obal, ter hočemo podvojiti od zdaj za naprej svoje delo, da se oživi narodno gibanje, ter zagotovi potomcem obstanek male slovenske domovine na meji.

"Naj zve Lah, da živimo Slovenci zavedni svojih pravic na zemlji slovanskej," to so besede, ki jih je naš najstarši boritelj dr. Janez Bleiweis brzojavil dolinskim taborcem, in katere so bile burno sprejete. Slovenci vsi pa gojimo gorko idejo z jedinjenja vseh Slovencev. Da se uresničijo naše nade, napravljajte tabore, in izrecite očitno, da zahtevamo biti vsi v jednej kronovini združeni.

"Triester Ztg." je bila slabo podučena, ko je pisala, da je govornik g. Trobec na taboru zahteval samo združenje Goriške in Istre. On je govoril za združenje vseh Slovencev.

Adresa, katero je dolinski tabor sklenil na cesarja poslati, glasi se:

Vaše c. k. apostolsko Veličanstvo!

Na taborii zbrani Slovenci in Hrvatje na Primorskem se preponižno poklanjajo Vašemu c. k. apostolskemu Veličanstvu, ter izrekajo najtoplejša čutja pokorštine, udanosti, in neomejene zvestobe do presvitlega prestola. Osodepolna zgodovinska doba, v katerej hriba naša vojska mej njo i naši bratje i sinovi, bije zmagonosne boje za pravico in človeštvo, ter vije nove vence okolo presijajne staroslavne habsburško-lorenske krone, napoljuje naša srca z velicim veseljem in navduševanjem, ker od slave presvitlega vladarja leskeče i naša slava. Lapidarnimi črkami zapisa zgodovina te slavne boje v svojo knjigo, ker bili so se za najsvetješo namene.

Če se pa mi predobitve dveh lepih dežel presrčno veselimo, skuša nam neka majhna podkupljena stranka tujega naroda veselje s tem gneniti, da počenja dela, katera se studijo vsacemu poštenemu in zvestemu državljanu. Ker so naša srca zaprta za ljubljivosti in tacim nameram, ki so obrnene zoper državno blagost, započete iz uzroka, da bi zdrobili biser neskajene naše zvestobe do presvitle cesarske hiše, za to javno na taborji izrekamo zvestobo do presvitlega prestola, katero smo podedovali od svojih očetov, hranimo globoko v srcih ko najdražji dar, ter jo marljivo in zvesto cepimo v prsa svojemu zarodu.

Neskajeno smo prejeli od dedov, neskladno izročimo jo potomcem. Kako draga nam je ona, kako gorce čute gojimo za Vašo c. k. Veličanstvo, našega Gospoda in cesarja, to smo dejansko pokazali letos na večer pred rojstnim dnevom Vašega Veličanstva, kajti napravili smo po vseh gorah ob vsej meji italijanske kapne zemlje, ob vsem morskem bregu nepretrgano vrsto kresov, ter navdušeno nazdravljali Vašemu Veličanstvu, da se je daleč črez meje razlegalo.

Blagovolite tedaj, presvitli mogočni naš Gospod in Vladar, od zbranega slovenskega in hrvatskega ljudstva na Primorskem sprejeti izraz najponižnejše, največje pokorštine, žive udanosti, neomejene zvestobe. Bog živi, Bog hrani, Bog blagoslovil Vaše Veličanstvo!

Na taborji v Dolini, dan 27. okt. 1878.

Domače stvari.

(Pevski zbor ljubljanske čitalnice) bode kakor vsako leto tudi letos

na vseh svetnikov dan ob treh popoludne na starem pokopališči pri "sokolskej" piramidi v spomin umrlih slovenskih "Sokolov" slovenske žlostinke pel. Prijatelji pokojnih se bodo valjda udeležili.

— (Uradna "Laibacher Zeitung") Uže večkrat smo omenjali "furor teutonicus", sovražnost do Slovanov in slabo skrito velikonočno tendenco, ki se vidi iz uradne "Laib. Ztg.", ki bi imela objektivna biti, ker c. kr. Štemplja ne plačuje, in svoj život hrani iz krvavega rubežnega in ediktnega krajevarja slovenskega kmeta na slovenskem Kranjskem.

— Tako tudi 29. t. m. poroča o taboru v Dolini in o telegramu poslanca Nabergoja, kateri se po "Triester Zeitung" od ponedeljka glasi: "Ne Italijani, ne Nemci, temuč Slovenci morajo biti gospodari v Primorji". Uradna naša "Laibacher Ztg" pa gre in — izpusti besede "ne Nemci", tako, da se potlej samo bere: "Ne Italijani, temuč Slovenci itd." Ali nij to izpuščenje "Nemcev", kjer gre za negativno gospodstvo Adrije, jako glasno govorček dokaz, kako topa izdaja samega sebe, kaj "Laib. Ztg." misli? Nič drugačega nego: travailler pour le roi de Prusse! Deutsch bis zur Adria! In ti ljudje hočejo nas druge v avstrijskem patrijotizmu podučevati!

— (Uvedenje nemškega učnega jezika) poleg slovenskega se je v zadnjej seji deželnega šolskega sveta potrdilo za ljubljanske ljudske šole, po nasvetu mestne večine ljubljanskega občinskega zborna....

— (Difteritis), kužna bolezen v grlu, se po Ljubljani že dalje bolj širi, pobira otroke, a tudi odrasli vedno bolj pogosto na njej zbolevajo.

— (Rojanska čitalnica) napravi — tako se nam piše — v petek 1. novembra besedo s petjem in igro "Mlinar in njegova hči" katera se po navadi igra vsako leto na ta dan. Prihodnja beseda obeta prav živahnna biti, posebno igra, ker so engažirane najboljše moči dramatičnega odseka, pridobili smo pa zraven še izvrstnega dramaturga g. nadučitelja Cveka, ki je rolo mlinarja iz prijaznosti prevzel. Sodelovali bodo rojanski pevci, kateri so se uže večkrat izkazali. Začetek bo ob 6. uri, neudje plačajo povabljeni vstopnino 30 kr.

Odbor.

— (Vojaški begun.) Andrej Pogačnik iz Rovt pri Kranji, 25 let star vojak, je iz Ljubljane ubegnil, a sobo vzel vojaško obliko in bajonet.

Poslano.

Včerajšnji "Laibacher Tagblatt" prinaša drugi "Eingesendet" s podpisom "für die landschaftlichen Beamten" "das Comite".

Naj nam namen razpravljati obseg teh "Eingesendet", temveč le takoj javno in energično protestiramo zoper p. d. "für die landschaftlichen Beamten" — "das Comite" — v p. zivljeno pisanje teh poslanie objaviti, kadaj in od kateroga so bili v "Comite" voljeni. Mi nismo niti z vami niti z vašimi tendencami v nikakornejši zvezi, torej, ako kaj pisate, pisarite pod svojo lastno in ne pod našo firmo; če se pak prednrete še kedaj naše ime zlorabit, vam povemo, gospodje, da bodemo zahtevali satisfakcije pri kompetentnej oblasti.

V Ljubljani, 30. oktobra 1878.

Deželni uradniki.

(Sledi 15 podpisov.)

Javna zahvala.

Domorodnim gospicam Ljubljani Kapusovej pl. Pichelsteinskej, Nežki, Ani in Rezki Sušteršičevej izrekamo najiskrnejšo zahvalo za velikodušno darilo, dragoceno krasno slovensko zastavo, ki so jo poklonile čitalnici kopensko-kamnogoriškej; ona bo društvu ponos, odboru in udom pa izpodluda k vztrajnemu delovanju v dosego našega namena.

V Kropi, 26. oktobra 1878.

Janez Zupan, predsednik.
Ignacij Zupan, ml., Matej Soršak, Jošt Warl,
odborniki.

Dunajska borza 30. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60	gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	61	"	90	"
Zlata renta	70	"	20	"
1860 drž. posojilo	111	"	75	"
Akcije narodne banke	780	"	—	"
Kreditne akcije	219	"	75	"
London	117	"	45	"
Napol	9	"	41½	"
C. kr. cekini	5	"	57	"
Srebro	100	"	—	"
Državne marke	58	"	15	"

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trancem št. 2, zaloga vseh potrebnosti za urade in kupčinstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavjalnega papirja. Vse potrebnosti za merjevece (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—101)

Loterijne srečke.

V Gradci 26. okt.: 15. 56. 28. 43. 58.
Na Dunaji 26. okt.: 78. 32. 77. 40. 24.

Marko Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes
**Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettdecken, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik**
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj.
Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
(195—100)

G. PICCOLI,
lekar v Ljubljani, na dunajskoj cesti „pri
angelju“,
priporoča:
1. Tr. Rh. Comp.
splošno imenovana
Franc-ova esenca,
izvrstno pomaga zo-
per vse notranje bo-
lezni v želodcu, pri
telesnih zaprtjah, hemoroidih itd. Ta
tinktura se vsakej
družini najgorkeje
priporoča, ker je
uze veliko tisoč lju-
dem k zdravju pri-
pomogla. Steklenica
s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlice
pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica
velja 80 kr.

3. Malinčni sok (limbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolih, ščurkov in druzega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodice velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsak zdravijo se natanko po naročilu pripravi v zahtevnej stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofeli, škrofelnastne kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z želeso-jodilrom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarjičar v Ljubljani.

Kašelj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri meseca zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z želeso-jodilrom. — Uže po zavžitju nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravje očitno najgorkeje priporočiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: **G. Piccoli,** lekar v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštнемu povzetju. (337—10)

Tuji.

29. oktobra:

Pri Slovu: Vodničar iz Dunaja. — Valerio iz Trsta. — Wolf iz Moravskega.

Pri Maliču: Freudenthal iz Dunaja. — Grof Thurn iz Radovljice. — Peterka iz Dunaja. — Lövin-ger iz Kanize.

Pri bavarskem dvoru: Lončarič iz Sele.

Tržne cene

v Ljubljani 30. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 50 kr.; — rož 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 70 kr.; — ajda 4 gld. 23 kr.; — prosò 4 gld. 55 kr.; — koruza 5 gold. 30 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; — masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gl. 62 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletrine 62 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gold. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

Umeteljne

zobe in zobovja

vpostavljam po najnovejšej metodi brez odstranitve starih korenin in brez vseh muk.

Popolnem nemučne zobovne operacije izvršujem uporabjujoč prav prijetno delnjoči razveseljili gaz (dušikov okisljane).

A. Paichel,
(346—5) zobovni zdravnik,
stanuje ob Hradeckega mostu 1. nadstropje.

Le jedenkrat
podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico
prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine dlevarcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kajih okovi so izdelani iz najfinjejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in glijosirani, ter so amerikanskega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se takva ura nikdar pokvariti, pada lehkno na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinje repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristojče uro nazaj vzmememo, in z drugo zamenjamo.

Izpiski ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega **zlata**, umetno in čudovito izrezljane, najfinje regulevane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov **remontoir žepnih ur**, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnim okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanично pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 8.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruh) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emajliranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim stekлом, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinger-uhr) v teških glijosiranih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim stekлом, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13letnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13letnega srebra odenbrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolieskom od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se njih treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; **vsaka takva ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.**

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinješem emajliranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalnej mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in imponantne. Ker je taka ura po mililih 20 letih se dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako ura soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhr) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(368—1)

Philip Froom, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenburgstrasse Nro. 9.